

væsenets Ordning, idet vi have særlige Skole-
raad, hvor Loven gaaer ud fra, at der frem-
kommer Spørgsmaal, i hvis Afgjørelse Byen og
Landet have fælles Interesse. Hvorledes skal nu
det afgjøres? Derpaa svarer Grundloven ganske
simpelt, idet den har opstillet som Princip, at
overalt, hvor der er Tale om Beskatning, hvor
der er Tale om Indtægter og Udgifter, der skal
der være en Samarbeiden mellem Repræsen-
tanterne for Staten, hvad enten det er en
overordnet eller underordnet Embedsmand, og
Medlemmer, valgte i en Forsamling af Folket.
Dette er Grundlovens Tanke, dette er de
constitutionelle Principer, som man ikke kan
fravige ved at indkaste Sætninger som: det
har ikke Stort at betyde, det bryde Kjøbstæderne
sig ikke om, det bryder Landet sig ikke om og
deslige. Det er en uafviselig Fordring for os,
naar vi ville gennemføre Grundloven, at gjen-
nemføre det Princip, at overalt, hvad enten
det er i større eller mindre Kredse, hvor Ud-
gifter skulle udredes, og hvor Indtægter skulle
stafes tilveie, — der skal en saadan Samvirken
være tilstede, og den, der strider imod dette
Princip, han strider i dette enkelte Stykke
afgjort imod det, der i Grundloven er nedlagt
som constitutionel Fordring. Men hvorledes
skal nu denne Samvirken finde Sted? Jeg til-
staaer, at jeg ikke finder, at Bestemmelsen i
Udkastets § 2 om Medlemstallet i denne Hen-
scende er helbig. Medlemstallet er vistnok for
lille; jeg taler ikke i dette Dieblik om Forhol-
det mellem By og Land. Naar man vil tage
en overordnet Bestyrelse eller en Bestyrelse,
der raader for en stor Deel af Landet,
saa er det ikke naturligt at tage et saa ringe
Medlemsantal, at som oftest i underordnede
Kredse, hvad enten det er By eller Land, Re-
præsentationerne ere større. Det større Tal er ikke
blot vigtigt, fordi enhver enkelt Kreds i Landet,
som hører under et saadant Raad, bør saavidt
muligt være repræsenteret; men det er ogsaa
vigtigt for den moralske Indflydelse, et saadant
Raad, en saadan overordnet Autoritet skal have;
thi det vil ofte være vanskeligt for de under-
ordnede Repræsentationer at indsee, naar de
have arbeidet i en Sag og taget deres Be-
slutning, hvorfor deres Stemme skal kunne
kuldcastes af et Raad, hvis Medlemsantal

maaftes er mindre, og som maaftes tilmed ere
mindre inde i den Sag, hvorom der kan
være Spørgsmaal, end de selv have været.
Men medens jeg saaledes antager, at Medlems-
antallet burde forsøges, kan jeg ikke nægte, at
det har undret mig i høi Grad, naar man her
har villet forkaste de bestaaende Valglove ved
Ordnningen af dette Forhold; thi hvorfor have
vi slaaet Valglovene fast, naar vi ikke ville
bygge videre paa dem, og hvad er denne Talen
om Interesser mellem By og Land? — Ja,
ganske vist er der mange modstaaende Inter-
esser mellem By og Land, men der er
ogsaa mange, der ere fælles; og idet deres
Udvalgte komme sammen, skulle netop de
forskjellige Anskuelse træde frem og Beslutning
tages, efterat de forskjellige Meninger ere hørte.
Den hele Berægning om, at de eller de Mænd
ville stemme saa eller saa, og at et tredie
Element vil stemme saaledes, saa at Fleertallet
vil stille sig paa den eller den Maade — er
aldeles usikker og løs. Det er aldeles umuligt
at bygge det Mindste paa den Slags Tale.
Have vi f. Ex. ikke seet her i Thinget, at
Godseiere have talt for Fæstevæsenets Afløs-
ning, at Kjøbstædborgere have talt Landalmuens
Sag, og at de, der ere valgte fra de mindre
Landeiendomsbesiddere, have talt Kjøbstædernes
Sag? — Vi see de samme Anskuelse repræ-
senterede af Mænd i de meest forskjellige Stil-
linger og omvendt, og saaledes vil det ogsaa
gaae, naar Mænd fra Kjøbstæderne og Landet
komme sammen i Amtsråd. At Proprietairer
ville stemme paa en Maade, mindre Land-
eieendomsbesiddere paa en anden og Kjøbstæd-
borgerne atter med Proprietairerne etc. — det
er Noget, som kan stilles op og tager sig ganske
godt ud; men intet Menneffe, der har arbeidet
i saadanne Forhold, har seet dette bekræftet.
I Livet stille Forholdene sig anderledes: Per-
sonligheden er Hovedsagen, og Stillingen er en
Biting. Enhver Person, der nyder sine Med-
borgeres Agtelse og derfor bliver valgt til en
vigtigere Stilling, vil vide, at hans første Pligt
er at tilfidesætte den særlige Interesse; han maa
antages at repræsentere og søge paa den bedst
mulige Maade at komme til det Rette. Og
godt er det, naar de forskjellige Anskuelse
komme frem; der er ingen Forsamling, der er